

Review of “Etica publicarii stintifice si a comunicarii cunoasterii”, authored by Antonio Sandu, in “Etica si integritate in educatie si cercetare”, Tritonic Publishing House, 2018

Ana-Maria DASCĂLU¹

¹ MA, Faculty of Law and Administrative Sciences, “Ștefan cel Mare” University from Suceava, Romania.

Abstract: The chapter “Etica publicării științifice și a comunicării cunoașterii” [Ethics of Scientific Publication and Dissemination of Knowledge], written by Prof. PhD. Antonio Sandu, is one of the chapters in Part IV, that bears the same title as the analysed chapter, inserted in the volume "Etică și integritate în educație și cercetare" [Ethics and integrity in education and research], coordinated by Prof. PhD. Antonio Sandu and Prof. PhD. Bogdan Popoveniuc, published in 2018 at Tritonic Publishing House, in Bucharest, Romania. The chapter analyzed is a paper of topicality, interest and scientific importance, as it is in line with the current scientific concerns in Romanian academic community regarding the veracity and relevance of the works published by research institutions and publishing houses in the process of disseminating the results of scientific research.

Keywords: *academic ethics; publishing ethics; research ethics; scientific publishing.*

How to cite: Dascălu, A.-M. (2019). Review of “Etica publicării stintifice si a comunicării cunoasterii”, authored by Antonio Sandu, in “Etica si integritate in educatie si cercetare”, Tritonic Publishing House, 2018. *Journal for Ethics in Social Studies*, 3(1), 38-41. doi: 10.18662/jess.22

Capitolul “Etica publicării științifice și a comunicării cunoașterii” al autorului Antonio Sandu, inserat în partea a IV-a a volumului “Etică și integritate în educație și cercetare”, coordonat de prof. univ. dr. Antonio Sandu și prof. univ. dr. Bogdan Popoveniuc, publicat la Editura Tritonic, în anul 2018 (Sandu & Popoveniuc, 2018), prezintă o serie de principii generale ale publicării științifice și diseminării cunoașterii, ideile fiind dispuse în mai multe subcapitole care conțin o explicație mai largă a conceptelor atinse și standarde de bună practică în domeniul eticii și integrității academice, aducând o contribuție importantă în activitatea de cercetare, deoarece atinge subiecte de interes în contemporaneitate și menține legătura cu probleme de actualitate în domeniu, prin raportarea la regulile și standardele impuse de COPE (Committee on Publication Ethics). Ideile enunțate de autor expun diferite practici neetice, însoțite de explicații teoretice, fiind delimitate în subcapitole distincte.

Capitolul se concentrează pe publicarea științifică și problemele etice ce pot apărea în diverse situații generate de anumite practici în procesul publicării științifice. În primele subcapitole se face o introducere către aceste probleme și cauza acestora, respectiv lipsa de informare din partea redactorilor, care nu au în vedere sau nu cunosc standardele impuse de COPE. Multe dintre aceste practici neetice sunt mai frecvente în cazul cercetătorilor debutanți, membri ai comunității științifice, fie din cauza lipsei de informare, fie a dorinței de afirmare rapidă „cu scopul de promovare academică, fără a fi demonstrată valoarea științifică într-un anumit domeniu de cercetare, considerată neetică întrucât permite accesul nelegitim al persoanei la poziții academice” (Sandu, 2018).

Modul de prezentare, pe întreg parcursul capitolului, este enunțarea situației-problemă, oferirea explicațiilor teoretice, după care formularea de recomandări, în cazul particular al cercetătorilor debutanți, enunțat mai sus, recomandare fiind evitarea publicării în *predatory journals*, în cadrul cărora nu se aplică o procedură de verificare de tip peer-review, care pot scădea credibilitatea ulterioară a autorilor. Etapa de peer-review se referă la procesul de evaluare de dinaintea publicării, efectuată de către alți membri ai comunității științifice, dar aceasta metodă de garantare a credibilității jurnalului nu poate fi, în unele cazuri, imparțială în mod absolut, din cauza subiectivității unor recenzori sau a altor limite ale procesului în sine, cum ar fi numărul limitat de cercetători care activează ca recenzor pentru un jurnal științific.

Un alt aspect considerat neetic este indicarea autor a unor contributori la redactarea lucrării sau a unor participanți la activitatea de cercetare care au o contribuție mult prea mică pentru a fi incluși în această

categorie. În acest capitol se oferă o soluție la aceasta problemă, prin enunțarea și îndemnul la respectarea anumitor standarde și reguli, care au în vedere anumite calități sau caracteristici ale persoanei îndreptățite să fie numită autor: elaborarea proiectului de cercetare, realizarea efectivă a unei părți din proiectul de cercetare, contribuția la redactarea formei finale a articolului.

Tot în aceeași sferă se menționează schimbarea calității de autor în contributor în cazul anumitor lucrări transdisciplinare, care necesită ca un număr ridicat de persoane să participe la redactarea articolului, practică folosită tocmai pentru a evita acuzația de comportament considerat neetic. Fiecare contribuție trebuie menționată în acknowledgement, pentru a nu intra sub sfera ghostwriting-ului, care este situația în care în mod direct și deliberat o altă persoană scrie lucrarea, iar meritul este preluat de o altă persoană, sau cazul de ghostwriting indirect, când s-a omis menționarea unui autor. În opoziție, se remarcă autoratul onorific, care reprezintă introducerea unei persoane ca autor, acordându-i-se acesteia credit deoarece a primit citări pentru lucrări anterioare, dar care nu au legatură cu subiectul analizat.

Ultima parte a capitolului tratează regulile COPE pe care jurnalele științifice trebuie să le respecte ca urmare a aderării lor la această organizație. Începând de la politica editorială și până la politica de peer-review, capitolul analizat acoperă o multitudine de aspecte care țin de etica academică și tratează dileme etice, precum și aspecte de tehnică editorială, dar care sunt incluse în sfera aceasta datorită numeroaselor probleme ce ar putea apărea ca urmare a nerespectării lor (politica de copyright, politica de open access, politica de etică, ce presupune includerea în platforma jurnalelor a informațiilor referitoare la poziția acestora față de problemele etice ce ar putea apărea, promovarea unei politici de management transparente, pentru a oferi o imagine cât mai clară pentru autori a tipurilor de articole pe care le publică jurnalul respectiv etc.).

Capitolul este riguros structurat, ideile fiind prezentate cu claritate, dar limbajul tehnic folosit ar putea îngreuna într-o oarecare măsură, înțelegerea completă a problemelor discutate de către un cititor nefamiliarizat cu mediul de cercetare. Lecturând această carte și analizând acest capitol, am observat că autorii au concluzionat doar parțial aspectele analizate, oferind posibilitatea unei viitoare revizuirii prin adăugarea și dezvoltarea unor particularități de interes mai larg, care se adresează întregii comunități școlare.

Este foarte interesantă clarificarea și prezentarea unor noțiuni des întâlnite în practica multor cercetători, dar în același timp este de apreciat faptul că această redactare nu este doar orientată către scopuri didactice,

deoarece aduce și soluții practice la problemele dezbătute teoretic, prin integrarea regulilor COPE. Obiectivele asumate de autor la începutul capitoului, respectiv identificarea și prezentarea practicilor neetice din cadrul procesului de publicare științifică, au fost atinse în mod complet, fiind adăugate soluții, prin indicarea regulilor ce trebuie urmate.

Din acest punct de vedere, acest capitol are un pronunțat caracter aplicativ, în special în partea a doua, prin introducerea regulilor normative pentru acest domeniu. Fondul și forma științifică, spiritul de sinteză, stilul atrăgător și claritatea expunerii fac ca lucrarea să fie valoroasă și accesibilă în ansamblul ei.

References

- Sandu, A., & Popoveniuc, B. (Coords.). (2018). *Etică și integritate în educație și cercetare* [Ethics and integrity in education and research]. Bucharest, Romania: Tritonic.
- Sandu, A. (2018). Etica publicării științifice și a comunicării cunoașterii [Ethics of scientific publication and dissemination of knowledge]. In A. Sandu & B. Popoveniuc (Coords.), *Etică și integritate în educație și cercetare* [Ethics and integrity in education and research] (pp. 421-458). Bucharest, Romania: Tritonic.